

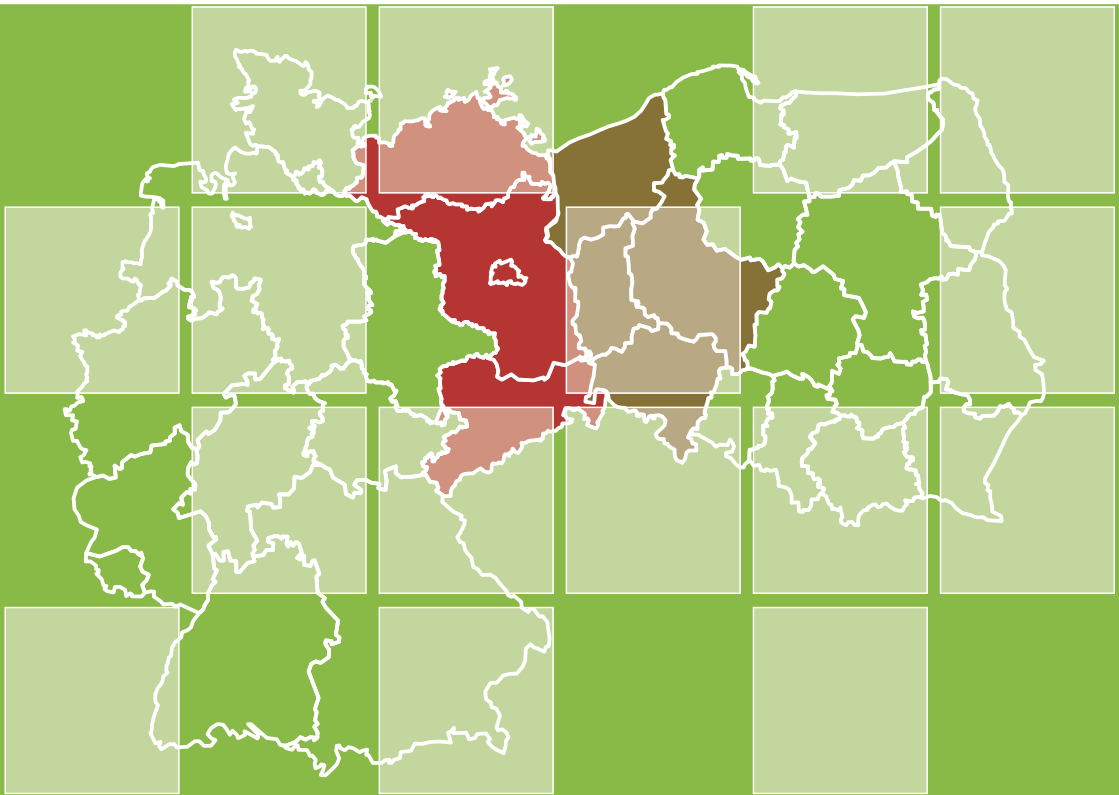

URZĄD STATYSTYCZNY
W ZIELONEJ GÓRZE
STATISTICAL OFFICE
IN ZIELONA GÓRA

ISBN 978-83-8955-331-7

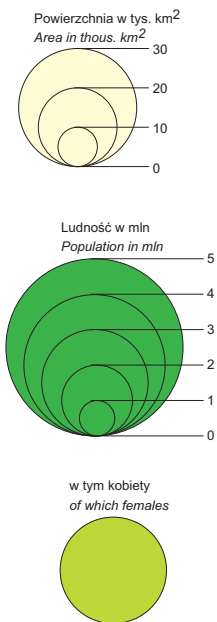
POGRANICZE POLSKO-NIEMIECKIE 2012 W LICZBACH

POLISH-GERMANY BORDERLAND 2012 IN FIGURES

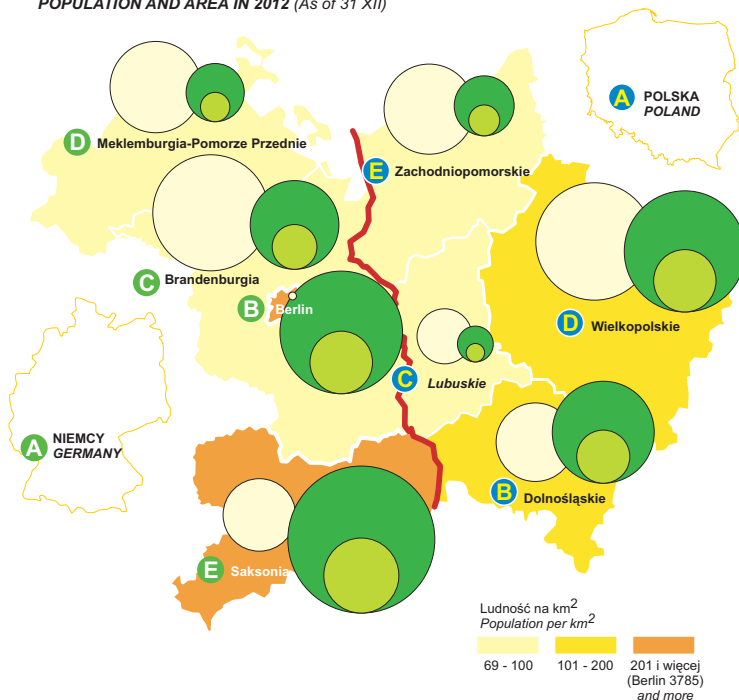

ZIELONA GÓRA 2014

LUDNOŚĆ POPULATION

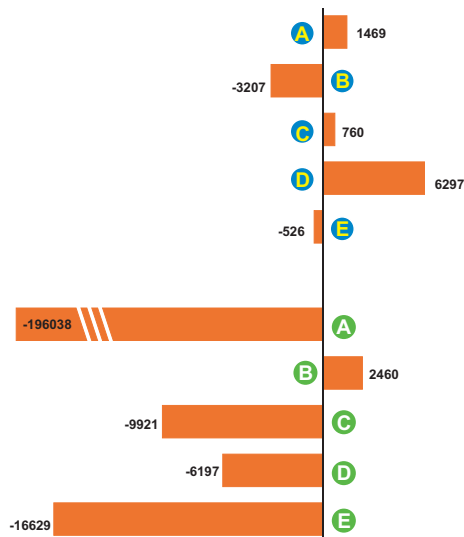
LUDNOŚĆ I POWIERZCHNIA W 2012 R. (Stan w dniu 31 XII)
POPULATION AND AREA IN 2012 (As of 31 XII)

Na pograniczu polsko-niemieckim mieszka 20,6 mln osób – ta liczba zmniejsza się z roku na rok i, jeśli liczba rodzących się dzieci nie wzrośnie, w przyszłości będzie maleć.

Spośród województw Polski Zachodniej najbardziej zaludnione są województwa: wielkopolskie – 3,5 mln osób i dolnośląskie – 2,9 mln osób; średnio na jednym kilometrze kwadratowym mieszka tam odpowiednio 116 i 146 osób. W najludniejszych landzjach Wschodnich Niemiec, Saksonii, mieszka 4,1 mln osób. Gęstość zaludnienia na tym obszarze wynosi 220 osób na 1 km².

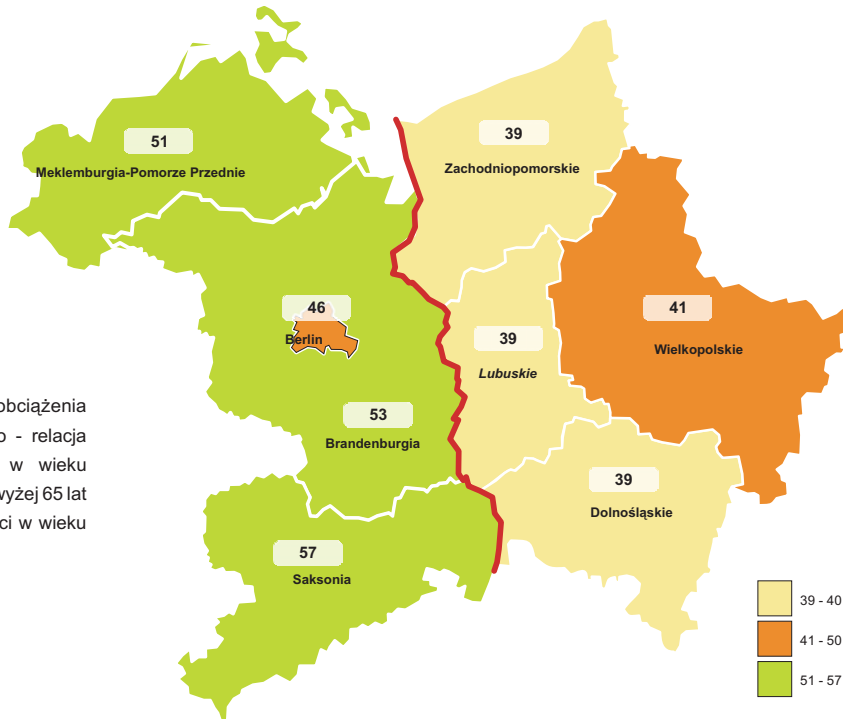
PRZYRÓST NATURALNY W 2012 R. (Stan w dniu 31 XII)
NATURAL INCREASE IN 2012 (As of 31 XII)

	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths
POLSKA POLAND		
A OGÓŁEM TOTAL	386257	384788
B Dolnośląskie	27239	30446
C Lubuskie	10367	9607
D Wielkopolskie	37833	31536
E Zachodniopomorskie	15970	16496
NIEMCY GERMANY		
A OGÓŁEM TOTAL	673544	869582
B Berlin	34678	32218
C Brandenburgia	18482	28403
D Meklemburgia-Pomorze Przednie	12715	18912
E Saksonia	34686	51315

Ostatni wyż demograficzny w Polsce był w 1983 r., urodziło się wówczas ponad 700 tys. dzieci, w Niemczech najwięcej dzieci – prawie 1,4 mln – ostatnio urodziło się w 1964 r. Obecnie liczba urodzeń, w obu państwach, jest o prawie 45-50% niższa w stosunku do generacji wyżowych.

WSPÓLCZYNNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO W 2012 R. AGE DEPENDENCY RATIO IN 2012

Współczynnik obciążenia demograficznego - relacja liczby ludności w wieku 0-14 lat oraz powyżej 65 lat do liczby ludności w wieku 15-64 lata.

Malejąca z roku na rok liczba urodzeń znacząco zmienia strukturę wieku mieszkańców. Zmniejsza się odsetek dzieci i młodzieży w społeczeństwie, wzrasta natomiast odsetek osób starszych. Zmiany te świadczą o nasilaniu się procesu starzenia demograficznego ludności.

W ostatniej dekadzie, największe zmiany w strukturze wieku ludności pogranicza dotyczyły osób w wieku 65 lat i więcej, żyjących w landach Wschodnich Niemiec. Ich udział znacząco wzrósł, najbardziej na obszarze Brandenburgii – z 17,1% w 2002 r. do 22,5% w 2012 r. Niemniej, relatywnie najstarsza ludność mieszka w Saksonii – prawie jeden na czterech mieszkańców landu ma co najmniej 65 lat.

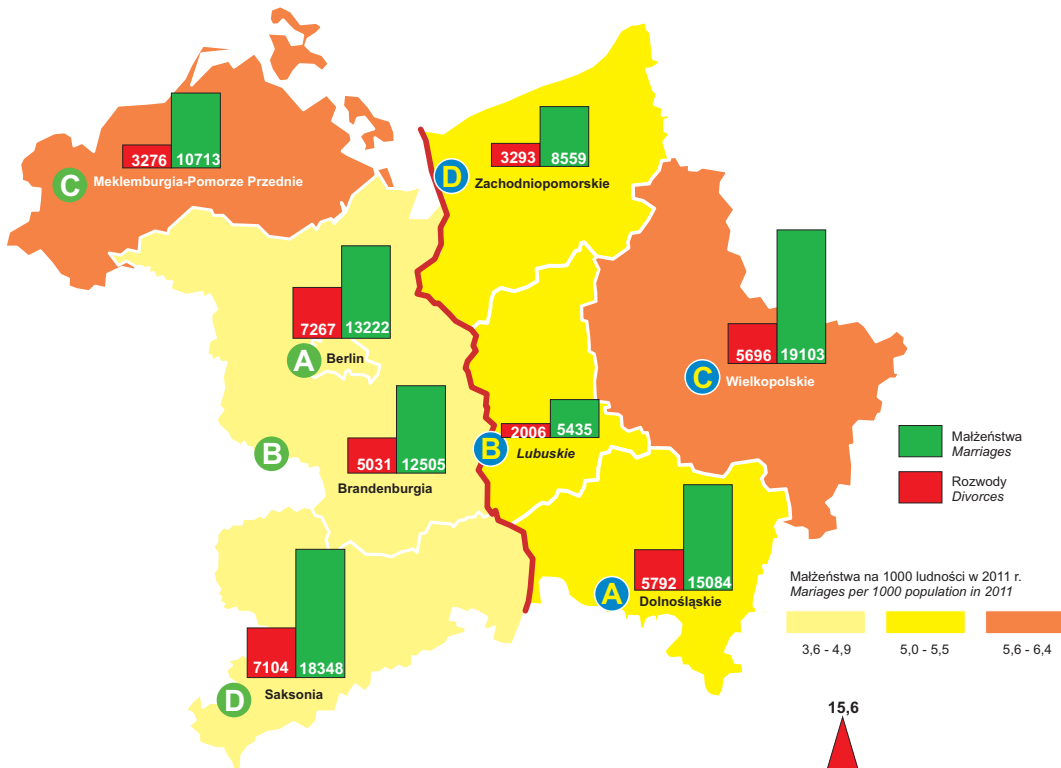
LUDNOŚĆ WEDŁUG BIOLOGICZNYCH GRUP WIEKU W 2012 R. (Stan w dniu 31 XII)
POPULATION BY BIOLOGICAL AGE GROUPS IN 2012 (As of 31 Dec.)

	W wieku w % At age in %		
	0-14 lat	15-64	65 lat i więcej 65 and more
	POLSKA POLAND		
Dolnośląskie	14,0	71,8	14,2
Lubuskie	15,3	72,0	12,7
Wielkopolskie	16,1	70,9	13,0
Zachodniopomorskie	14,6	72,2	13,2
	NIEMCY GERMANY		
Berlin	12,4	68,7	18,9
Brandenburgia	11,9	65,6	22,5
Meklemburgia-Pomorze Przednie	11,7	66,1	22,2
Saksonia	11,9	63,5	24,6

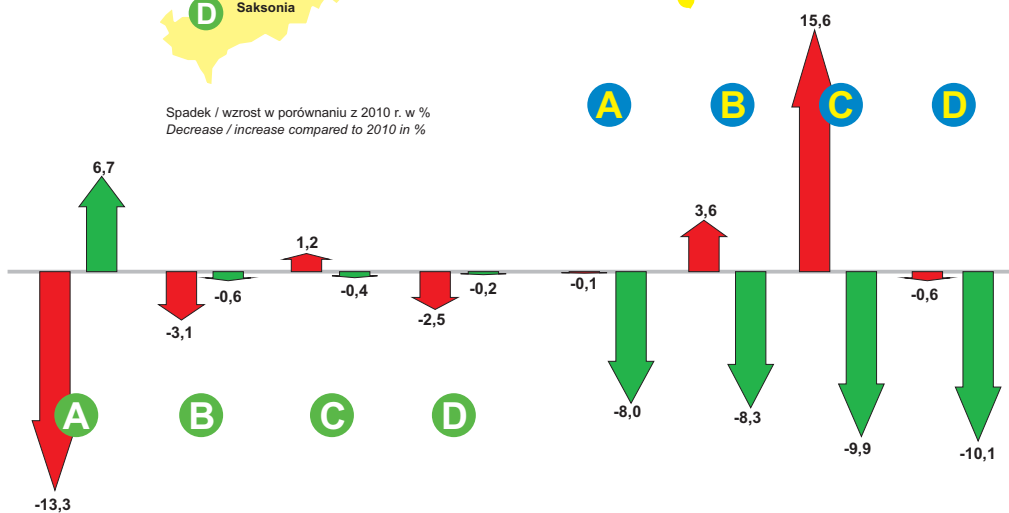
W województwach Polski Zachodniej, szybciej maleje udział osób najmłodszych w populacji. Odsetek dzieci w wieku 0-14 lat najbardziej zmniejszył się w województwie zachodniopomorskim – z 17,7% w 2002 r. do 14,6% w 2012 r., przy czym jest on o ok. 2 p. proc. wyższy od odsetka dzieci mieszkających w landach Wschodnich Niemiec.

LUDNOŚĆ POPULATION

MAŁŻEŃSTWA I ROZWODY W 2012 R.
MARRIAGES AND DIVORCES IN 2012

Spadek / wzrost w porównaniu z 2010 r. w %
Decrease / increase compared to 2010 in %

Spada liczba zawieranych małżeństw. W 2012 r. na obszarze pogranicza było ich o ok. 4% mniej niż w 2010 r. Mniejsza również była liczba rozwodów (o 1,5%). Niekorzystna tendencja w zakresie liczby nowo zawieranych małżeństw w mniejszym stopniu wpływa na zmniejszanie się liczby urodzeń w tym regionie. Ponad 30% dzieci w województwach Polski Zachodniej (lubuskim i zachodniopomorskim) rodzi się w związkach pozamałżeńskich, a za granicą nawet dwa razy więcej.

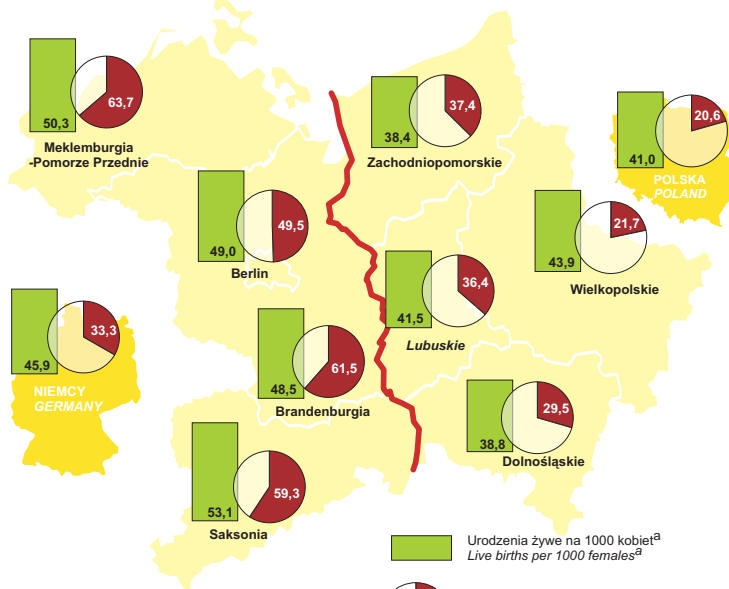
LUDNOŚĆ POPULATION

Obecnie kobiety zamieszkujące pogranicze, o 2-3 lata później, niż dekadę wcześniej, decydują się na dzieci (Polki przeważnie mają 27 lat a Niemki 31 lat w momencie urodzenia pierwszego dziecka). Przesunięciu wieku prokreacji towarzyszy obniżenie się dzietności. W 2012 r. wynosiła ona 1,4 dzieci na kobietę w wieku rozrodczym, tymczasem, dla zapewnienia pełnej wymiany pokoleń, niezbędne jest co najmniej 2,1 dzieci.

Polepszenie warunków życia i szybki rozwój medycyny w ostatnich dekadach, pozytywnie wpływają na wydłużenie się ludzkiego życia. Obecnie w województwach Polski Zachodniej mężczyźni żyją ok. 72 lata, a kobiety – prawie 8 lat dłużej – do wieku ok. 81 lat. W landach Wschodnich Niemiec przeciętne trwanie życia jest dłuższe – odpowiednio o 5 i 3 lata, natomiast różnica między długością życia mężczyzn i kobiet wynosi tam ok. 6 lat.

Długość życia mieszkańców województw Polski Zachodniej wzrosła w 2012 r. o prawie 5 lat, zarówno dla mężczyzn jak i kobiet, w porównaniu z 1995 r. Jednocześnie o prawie 7 lat wzrosło przeciętne trwanie życia mężczyzn żyjących na obszarze landów Wschodnich Niemiec, a kobiet o ponad 4 lata. Szacuje się, że mieszkankom pogranicza, będącym w wieku 65 lat pozostało ok. 20 lat dalszego życia, mężczyznom nie więcej niż 18 lat.

PLODNOŚĆ KOBIEC I URODZENIA POZAMAŁŻEŃSKIE W 2012 R. FEMALE FERTILITY AND EXTRAMARITAL BIRTHS IN 2012

^a W wieku 15-49 lat dla województw w Polsce; w wieku 15-45 lat dla landów w Niemczech.
^a At age 15-49 for voivodship in Poland; at age 15-45 for land in Germany.

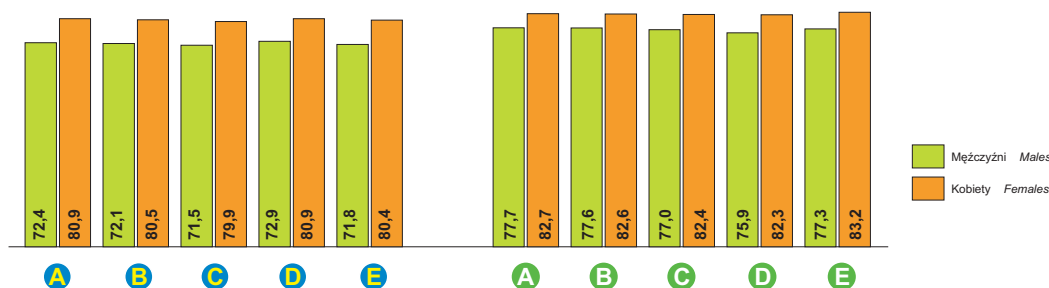
Urodzenia żywe na 1000 kobiet^a
Live births per 1000 females^a

Urodzenia pozamałżeńskie w 2010 w % urodzeń żywych ogółem
Extramartial birth in % total live birth in 2010

PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 65 LAT W 2011 R. LIFE EXPECTANCY AT AGE 65 IN 2011

	Mężczyźni Males	Kobiety Females
A POLSKA POLAND		
OGÓŁEM TOTAL	15,3	19,7
B Dolnośląskie	15,2	19,4
C Lubuskie	14,9	19,1
D Wielkopolskie	15,1	19,5
E Zachodniopomorskie	15,0	19,4
A NIEMCY GERMANY		
OGÓŁEM TOTAL	17,5	20,7
B Berlin	17,6	20,6
C Brandenburgia	17,1	20,3
D Meklemburgia-Pomorze Przednie	16,7	20,2
E Saksonia	17,4	20,8

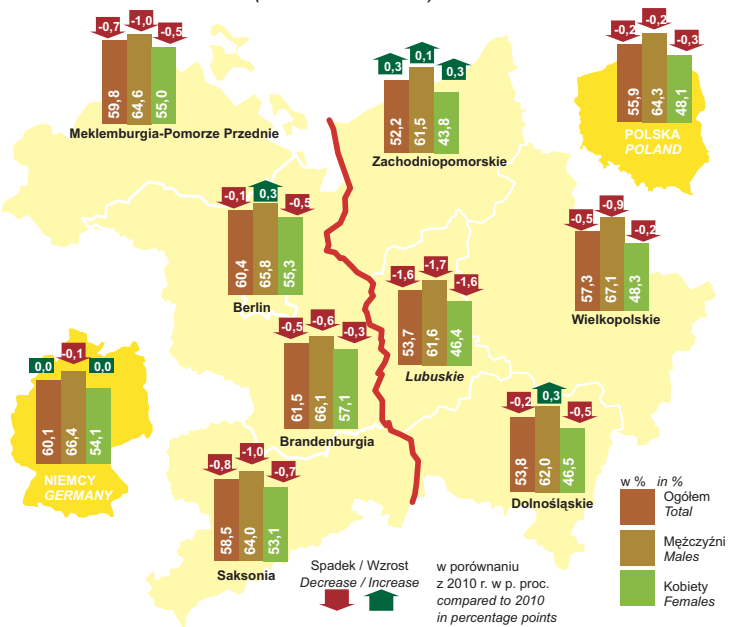
PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA W 2011 R. LIFE EXPECTANCY IN 2011

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ (15 LAT I WIĘCEJ) W 2012 R.
ECONOMIC ACTIVITY RATE (15 YEARS AND MORE) IN 2012

W 2012 r. udział aktywnych zawodowo w populacji ludności w wieku 15 lat i więcej kształtował się na poziomie od 52,2% w województwie zachodniopomorskim do 61,5% w Brandenburgii. We wszystkich prezentowanych landach oraz w większości województw współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na niższym poziomie niż w poprzednich latach. W stosunku do 2010 r. wzrost współczynnika zanotowano jedynie w województwie zachodniopomorskim (o 0,3 p. proc.)

Mężczyźni wykazują większą aktywność zawodową niż kobiety, przy czym rozpiętość obrazujących to zjawisko współczynników dla kobiet i mężczyzn jest znacząco większa w polskiej części pogranicza niż w niemieckiej. W grupie prezentowanych województw w 2012 r. współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł od 61,5% w województwie zachodniopomorskim do 67,1% w województwie wielkopolskim, a kobiet analogicznie od 43,8% do 48,3%. W landach niemieckich najniższy odsetek aktywnych zawodowo mężczyzn i kobiet notowano w Saksonii (odpowiednio 64,0% i 51,3%), a najwyższy w Brandenburgii (odpowiednio 66,1% i 57,1%).

WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ (15 LAT I WIĘCEJ) W 2012 R.
ECONOMIC ACTIVITY RATE (15 YEARS AND MORE) IN 2012

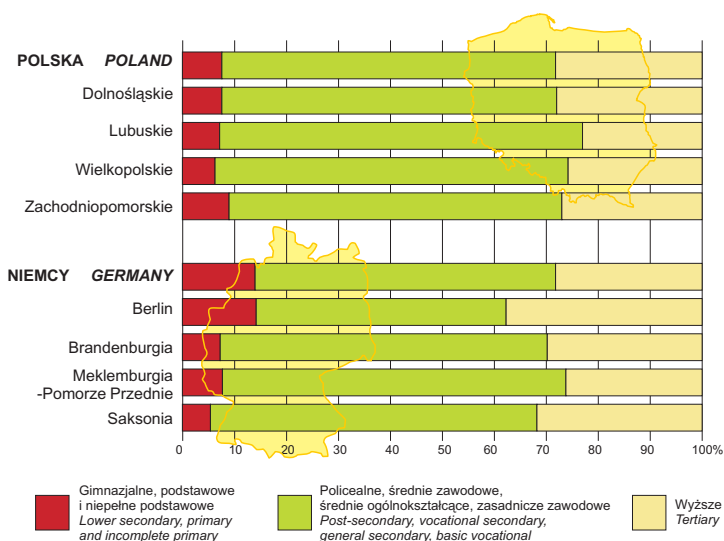
	W wieku w % / At age in %					
	15 - 24 lata	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 lat i więcej / 65 and more
POLSKA POLAND						
Dolnośląskie	33,4	84,6	87,7	80,4	41,5	3,6
Lubuskie	31,6	82,9	84,7	75,7	36,2	4,3
Wielkopolskie	38,0	85,9	87,5	79,2	39,6	4,3
Zachodniopomorskie	31,0	80,3	83,5	79,0	39,4	3,1
NIEMCY GERMANY						
Berlin	45,6	83,0	88,8	86,9	64,5	4,6
Brandenburgia	53,0	87,5	92,3	90,6	68,7	3,2
Meklemburgia-Pomorze Przednie	59,5	87,2	92,3	87,3	63,7	2,1
Saksonia	52,6	87,4	92,9	91,3	68,0	3,1

W większości prezentowanych grup wieku współczynniki aktywności zawodowej w polskiej części pogranicza zazwyczaj są niższe niż w niemieckiej. W najbardziej aktywnej zawodowo grupie ludności, tj. w wieku od 35 do 44 lata, współczynnik aktywności ukształtował się na poziomie od 83,5% w województwie zachodniopomorskim do 87,7% w województwie dolnośląskim oraz od 88,8% w Berlinie do 92,9% w Saksonii.

W przedstawionych województwach znacząco niższy niż w landach niemieckich był odsetek aktywnej zawodowo młodzieży, w wieku 15-24 lata. Ponadto w landach niemieckich relatywnie wysokie współczynniki aktywności zawodowej utrzymują się w grupie ludności w wieku od 55 do 64 lata (powyżej 63,0%), w której w polskiej części pogranicza obserwuje się gwałtowne obniżenie aktywności w stosunku do ludności z młodszych grup wieku, wyrażone współczynnikami na poziomie poniżej 42,0%.

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2012 R.
ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2012

W polskiej części prezentowanego obszaru większość wskaźników zatrudnienia uległa pogorszeniu w stosunku do 2010 r. Jedynie w województwie zachodniopomorskim wskaźnik ten wzrósł w relacji do notowanego w 2010 r. (o 0,3 p. proc.). Z kolei po niemieckiej stronie granicy wskaźniki zatrudnienia były wyższe niż w 2010 r., z wyjątkiem Meklemburgii-Pomorze Przednie (spadek o 0,4 p. proc.).

Udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej w landach niemieckich był wyższy niż w polskich województwach. W 2012 r. po polskiej stronie granicy wskaźnik zatrudnienia ukształtował się na poziomie od 46,5% w województwie zachodniopomorskim do 52,4% w województwie wielkopolskim. Biorąc pod uwagę prezentowane landy niemieckie, najniższy odsetek pracujących notowano w Meklemburgii-Pomorze Przednie (53,3%), a najwyższy w Brandenburgii (56,4%).

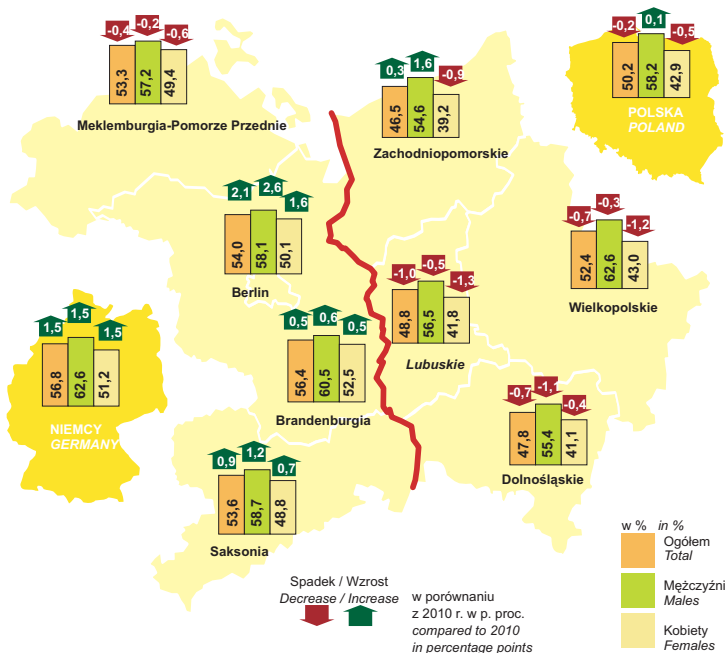
Od lat wyższe wskaźniki zatrudnienia notuje się w populacji mężczyzn niż w populacji kobiet. W 2012 r. udział pracujących mężczyzn w ogólnej liczbie mężczyzn w wieku 15 lat i więcej wyniósł od 54,6% w województwie zachodniopomorskim do 62,6% w województwie wielkopolskim. Większą rozpiętość wskaźników obserwuje się w przypadku kobiet: od 39,2% w województwie zachodniopomorskim do 52,5% w Brandenburgii.

W 2012 r. w populacji ludności aktywnej zawodowo osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim ogólnokształcącym, średnim zawodowym i policealnym stanowiły łącznie od 48,1% w Berlinie do 69,8% województwie lubuskim.

Drugą ze względu na udział w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, których odsetek wyniósł od 23,0% w województwie lubuskim do 37,7% w Berlinie.

Osoby legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym stanowiły od 5,4% w Saksonii do 14,2% w Berlinie.

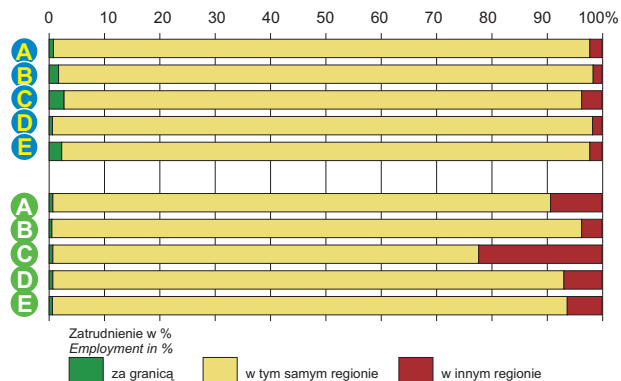
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG PŁCI (15 lat i więcej) W 2012 R.
EMPLOYMENT RATE BY SEX (15 years and more) IN 2012

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

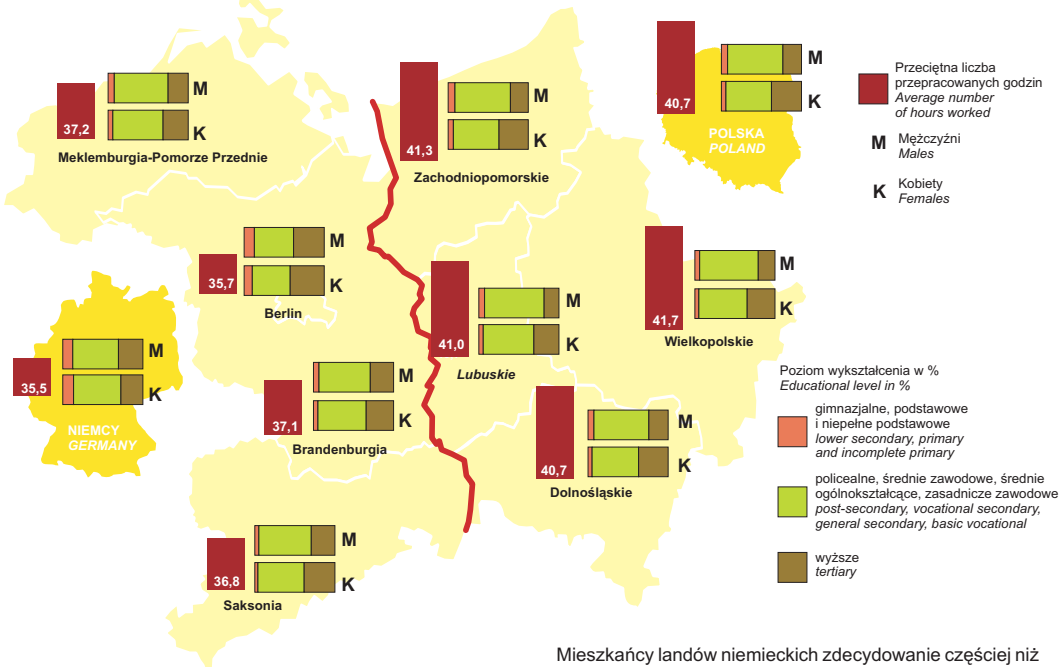
ZATRUDNIENIE I DOJAZDY DO PRACY MIĘDZY REGIONAMI W 2012 R. EMPLOYMENT AND COMMUTING TO WORK AMONG REGIONS IN 2012

Zatrudnienie w tys. Employment in thous.	
A POLSKA POLAND	
B Dolnośląskie	1087,9
C Lubuskie	405,7
D Wielkopolskie	1372,8
E Zachodniopomorskie	561,6
A NIEMCY GERMANY	
B Berlin	1660,9
C Brandenburgia	1233,2
D Meklemburgia-Pomorze Przednie	762,9
E Saksonia	1940,8

Mieszkańcy prezentowanych landów niemieckich rzadziej niż mieszkańcy polskich województw znajdują zatrudnienie za granicą. Największy odsetek zatrudnionych za granicą notuje się w województwach: lubuskim (2,7% ogółu zatrudnionych) oraz zachodniopomorskim (2,3%).

PRZECIĘTNA LICZBA GODZIN PRZEPRACOWANYCH W BADANYM TYGODNIU ORAZ ZATRUDNIENIE WEDŁUG PŁCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2012 R. AVERAGE NUMBER OF HOURS WORKED IN THE REFERENCE WEEK AND EMPLOYMENT BY SEX AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2012

W 2012 r. mieszkańcy landów niemieckich w głównym miejscu pracy przepracowali przeciętnie od 35,7 godzin (w Berlinie) do 37,2 godzin (w Meklemburgii-Pomorze Przednie).

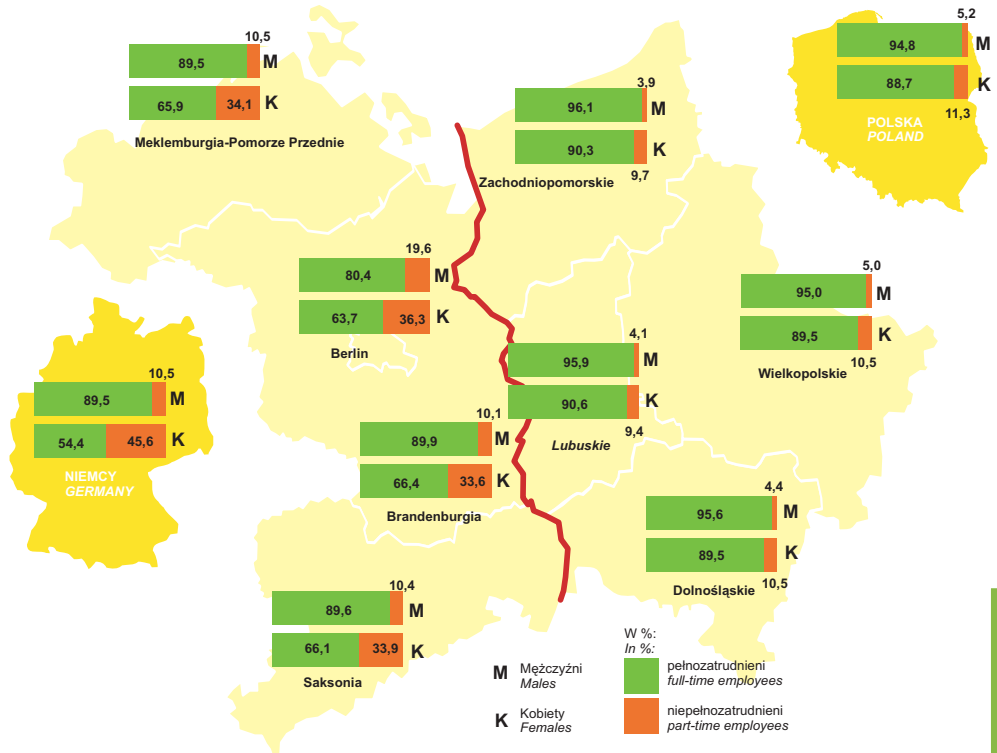
W polskiej części prezentowanego obszaru przeciętna liczba godzin przepracowanych wyniosła od 40,7 w województwie dolnośląskim do 41,7 w województwie wielkopolskim.

Mieszkańcy landów niemieckich zdecydowanie częściej niż mieszkańcy polskich województw znajdują zatrudnienie w innym regionie. Odsetek osób zatrudnionych w innym regionie po niemieckiej stronie granicy wyniósł od 3,7% w Berlinie do 22,3% w Brandenburgii. W grupie prezentowanych województw najwyższy odsetek osób zatrudnionych w innym regionie notowano w województwach: lubuskim i zachodniopomorskim (odpowiednio 3,7% i 2,2%).

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

ZATRUDNIENI W PEŁNYM I NIEPEŁNYM WYMIARZE CZASU PRACY W 2012 R. FULL- AND PART-TIME EMPLOYMENT IN 2012

W polskiej części prezentowanego obszaru zdecydowanie dominuje zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy. W 2012 r. odsetek niepełnozatrudnionych wyniósł zaledwie od 6,4% w województwie lubuskim do 7,4% w województwie wielkopolskim. W populacji mężczyzn udział niepełnozatrudnionych w ogóle zatrudnionych mężczyzn nie przekroczył 5,0%, a w populacji kobiet - 10,5%.

ZATRUDNIENI W PEŁNYM I NIEPEŁNYM WYMIARZE CZASU PRACY WEDŁUG PŁCI W 2012 R. FULL- AND PART-TIME EMPLOYMENT BY SEX IN 2012

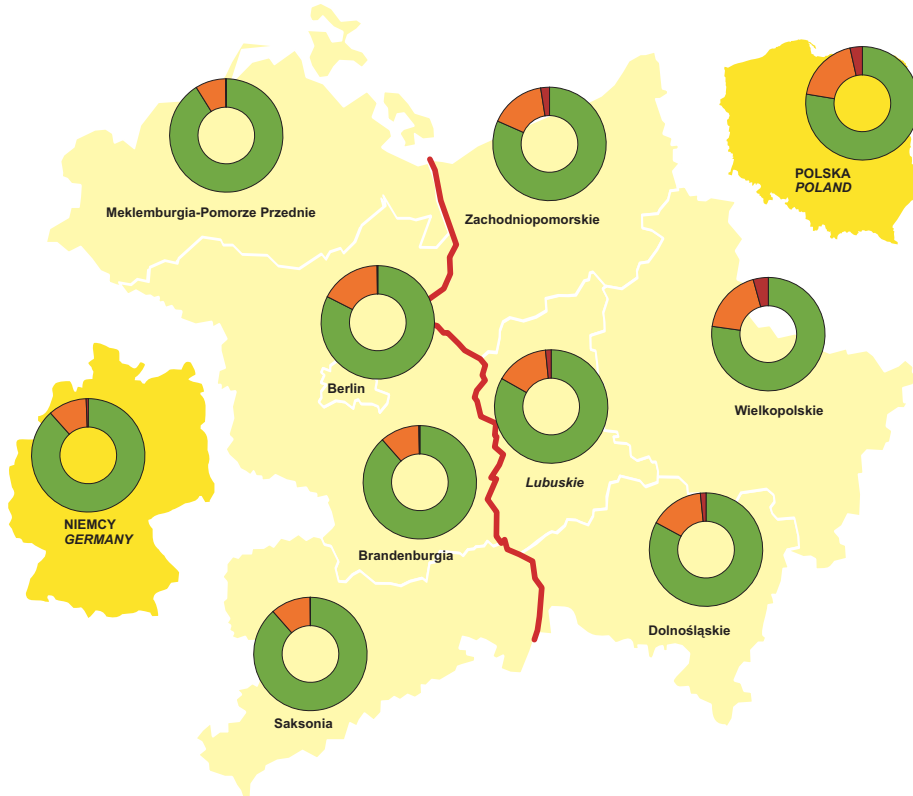
	Ogółem <i>Grand total</i>			W tym kobiety <i>Of which females</i>		
	razem <i>total</i>	pełnozatrudnieni <i>full-time employees</i>	niepełnozatrudnieni <i>part-time employees</i>	razem <i>total</i>	pełnozatrudnieni <i>full-time employees</i>	niepełnozatrudnieni <i>part-time employees</i>
w tys. <i>in thous.</i>						
POLSKA <i>POLAND</i>						
Dolnośląskie	1087,9	1010,0	77,9	492,0	440,5	51,5
Lubuskie	405,7	379,5	26,1	180,7	163,8	16,9
Wielkopolskie	1372,8	1271,6	101,2	586,8	525,1	61,7
Zachodniopomorskie	561,6	525,2	36,4	248,7	224,5	24,2
NIEMCY <i>GERMANY</i>						
Berlin	1660,9	1203,6	457,3	787,9	501,5	286,4
Brandenburgia	1233,2	972,7	260,5	579,4	384,7	194,7
Meklemburgia-Pomorze Przednie	762,9	598,3	164,6	358,0	235,9	122,1
Saksonia	1940,8	1526,9	413,9	903,0	597,1	305,9

Odmienne zjawisko to kształtuje się w landach niemieckich, w których odsetek niepełnozatrudnionych jest ponad trzykrotnie wyższy niż w polskiej części pogranicza. W 2012 r. wyniósł od 21,1% w Brandenburgii do 27,5% w Berlinie.

O ile w populacji zatrudnionych mężczyzn w większości omawianych landów niepełnozatrudnieni stanowią nieco ponad 10% (tylko w Berlinie odsetek ten sięga blisko 20%), to w populacji kobiet we wszystkich prezentowanych landach częściej niż co trzecia kobieta jest zatrudniona w niepełnym wymiarze czasu pracy.

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

ZATRUDNIENIE WEDŁUG STATUSU ZAWODOWEGO W 2012 R.
PAID EMPLOYMENT BY PROFESSIONAL STATUS IN 2012

Obszar pogranicza polsko-niemieckiego jest zróżnicowany także ze względu na strukturę zatrudnienia. W landach niemieckich obserwuje się nieco wyższy odsetek pracowników najemnych, na poziomie od 82,5% w Berlinie do 91,1% w Meklemburgii-Pomorze Przednie. W prezentowanych województwach zachodniej Polski. Natomiast odsetek ten wyniósł od 77,2% w województwie wielkopolskim do 83,2% w województwie lubuskim.

W % In %
■ pracownicy najemni
regularly employed
■ pracujący na własny rachunek
own-account workers
■ pomagający członkowie rodzin
contributing family workers

	W tys. In thous.			
	zatrudnieni ogółem <i>total paid employment</i>	pracownicy najemni <i>paid employees</i>	pracujący na własny rachunek <i>own-account workers</i>	pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>
POLSKA POLAND				
Dolnośląskie	1087,9	902,3	167,9	17,7
Lubuskie	405,7	337,5	61,6	6,6
Wielkopolskie	1372,8	1060,3	254,2	58,3
Zachodniopomorskie	561,6	458,3	89,3	13,9
NIEMCY GERMANY				
Berlin	1660,9	1370,3	287,5	3,1
Brandenburgia	1233,2	1091,8	138,2	3,2
Meklemburgia-Pomorze Przednie	762,9	694,7	66,7	1,5
Saksonia	1940,8	1717,0	220,3	3,5

Po polskiej stronie granicy pracujący nieco częściej niż w landach niemieckich wykonują pracę na własny rachunek. W 2012 r. było to od 15,2% w województwie lubuskim do 18,5% w wielkopolskim. Po stronie niemieckiej odsetek ten wyniósł od 8,7% w Meklemburgii-Pomorze Przednie do 17,3% w Berlinie.

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

ZATRUDNIENIE WEDŁUG GRUP SEKCJI W 2012 R.
EMPLOYMENT BY SECTION GROUP IN 2012

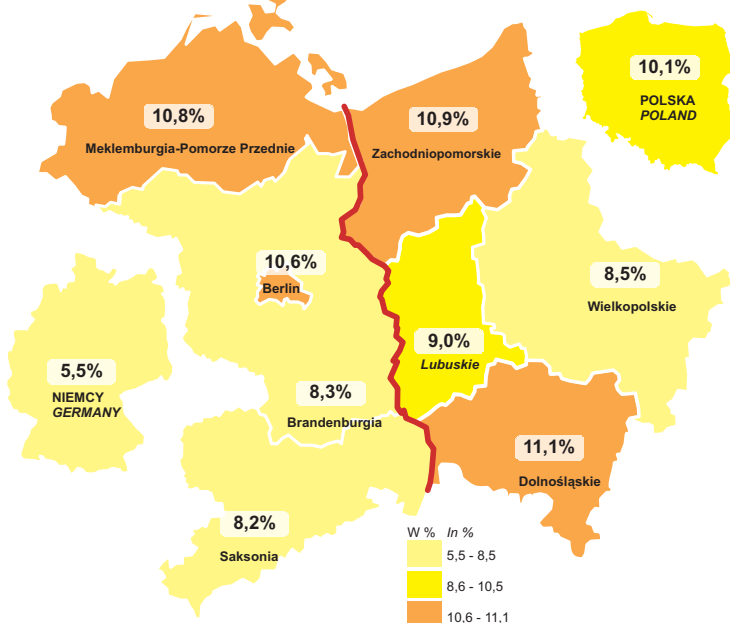
	W tys. In thous.				
	rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo <i>agriculture, hunting, forestry and fishing</i>	przemysł i budownictwo <i>industry and construction</i>	handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja; <i>trade; repair of motor vehicles; transport and storage; accommodation and catering; information and communication</i>	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>public administration and defence; compulsory social security; education; health care and social work activities</i>	pozostałe sekcje <i>other sections</i>
POLSKA POLAND					
Dolnośląskie	71,1	378,7	261,5	221,8	154,8
Lubuskie	31,2	134,5	98,9	86,7	54,4
Wielkopolskie	187,7	473,1	338,6	232,1	141,3
Zachodniopomorskie	46,4	168,8	150,9	128,6	66,9
NIEMCY GERMANY					
Berlin	-	249,7	478,7	477,4	455,1
Brandenburgia	28,4	304,6	310,6	353,0	236,6
Meklemburgia -Pomorze Przednie	28,2	189,5	204,5	207,8	132,9
Saksonia	31,6	585,2	481,2	488,0	354,8

W niemieckiej części pogranicza polsko-niemieckiego relatywnie wysoki odsetek ogółu zatrudnionych koncentrują przedsiębiorstwa usługowe. W 2012 r. było to od 68,2% ogółu zatrudnionych w Saksonii do 85,0% w Berlinie. W polskiej części prezentowanego obszaru odsetek ten kształtował się na poziomie od 51,8% w województwie wielkopolskim do 61,6% w województwie zachodniopomorskim.

Z kolei w polskiej części pogranicza wyższy niż w landach niemieckich jest odsetek zatrudnionych w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie. W 2012 r. było to od 6,5% w województwie dolnośląskim do 13,7% w wielkopolskim. Spośród prezentowanych landów niemieckich najwyższy odsetek zatrudnionych w tej sekcji notowano w Meklemburgii-Pomorze Przednie - 3,7%

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przemysłu i budownictwa w niemieckiej części pogranicza koncentrowały od 15,0% ogółu zatrudnionych w Berlinie do 30,2% w Saksonii, a w polskiej - od 30,1% w województwie zachodniopomorskim do 34,8% w województwie dolnośląskim.

STOPA BEZROBOCIA W 2012 R.
UNEMPLOYMENT RATE IN 2012

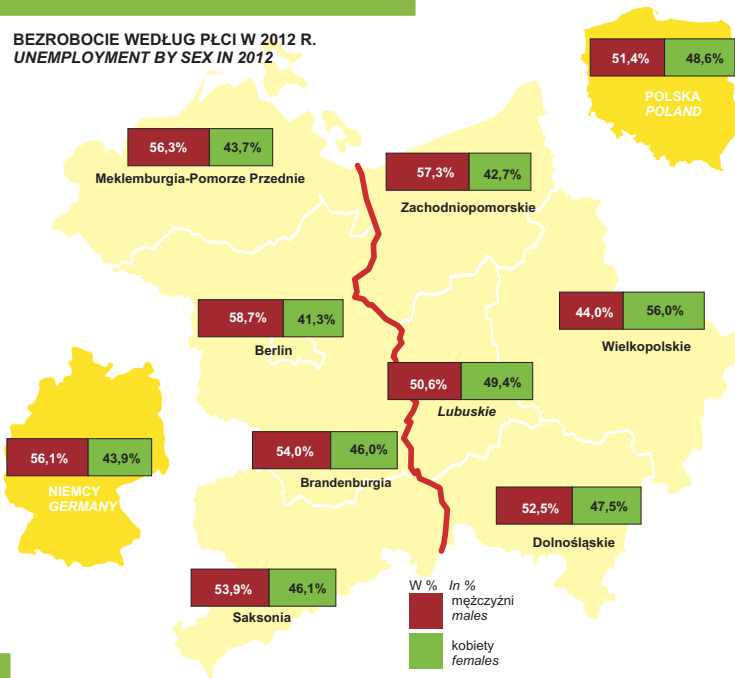

Stopa bezrobocia w prezentowanych województwach i landach uległa obniżeniu w relacji do 2010 r. do poziomu od 11,1% w województwie dolnośląskim do 8,2% w Saksonii.

We wszystkich omawianych landach niemieckich oraz w województwie zachodniopomorskim stopa bezrobocia w populacji kobiet była nieco niższa niż w populacji mężczyzn. W pozostałych województwach zachodniej Polski bezrobocie wyrażone stopą bezrobocia częściej dotyczyło kobiet niż mężczyzn.

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

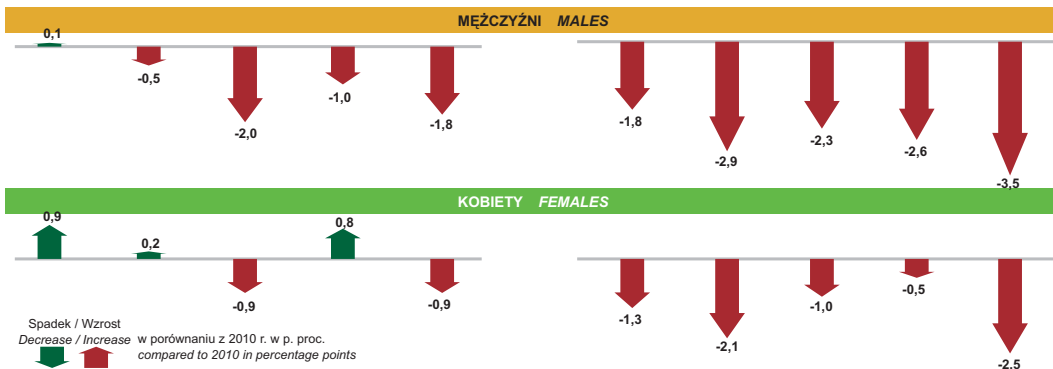
BEZROBOCIE WEDŁUG PŁCI W 2012 R.
UNEMPLOYMENT BY SEX IN 2012

W prezentowanych województwach i landach notowano spadek liczby bezrobotnych w relacji do 2010 r., najgłębszy w Saksonii i w województwie lubuskim (odpowiednio o 29,2% i 22,7%). W najmniejszym stopniu zmniejszyła się liczba bezrobotnych w województwie wielkopolskim (o 3,8%) i dolnośląskim (o 0,6%).

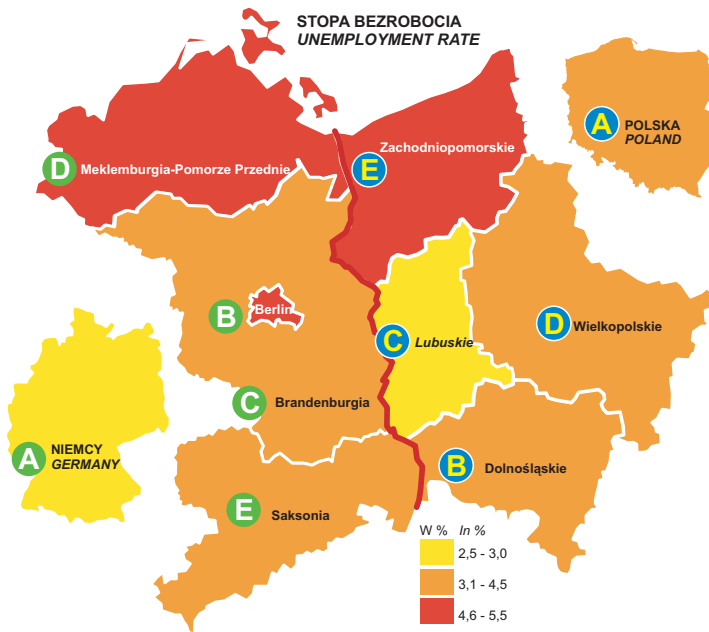
W strukturze bezrobotnych według płci tylko w województwie wielkopolskim dominowały kobiety, które stanowiły 56,0% ogółu bezrobotnych w województwie. W pozostałych województwach oraz landach niemieckich kształtował się na poziomie od 41,3% w Berlinie do 49,4% w województwie lubuskim.

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG PŁCI W 2012 R.
UNEMPLOYMENT RATE BY SEX AND AGE in 2012

RYNEK PRACY LABOUR MARKET

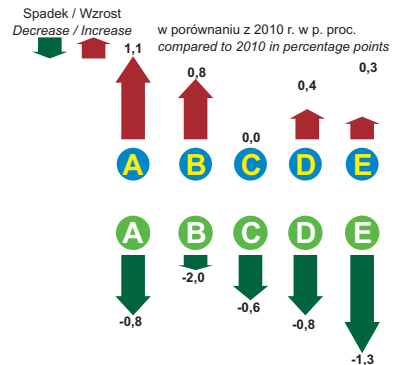
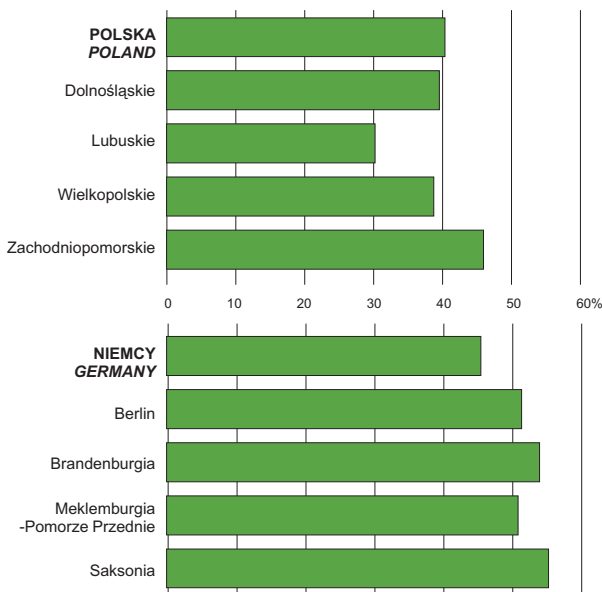
DLUGOTRWALE BEZROBOCIE W 2012 R. (12 miesięcy i więcej)
LONG-TERM UNEMPLOYMENT in 2012 (12 months and more)

W większości województw zachodniej Polski w porównaniu z 2010 r. wzrosła liczba długotrwale bezrobotnych, najbardziej w województwie wielkopolskim (o 12,3%) oraz dolnośląskim (o 14,4%). Z kolei w województwie lubuskim oraz w landach wschodnich Niemiec liczba osób pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy była niższa niż w 2010 r., a spadek wyniósł od 10,0% w województwie lubuskim do 25,0% w Berlinie.

W polskiej części pogranicza udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych był jednak mniejszy niż w części niemieckiej tego obszaru. Odsetek długotrwale bezrobotnych kształtował się na poziomie od 30,2% w województwie lubuskim do 45,9% w województwie zachodniopomorskim oraz od 50,9% w Meklemburgii-Pomorze Przednie do 55,3% w Saksonii.

UDZIAŁ DLUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W % OGÓLU W 2012 R.
SHARE OF LONG-TERM UNEMPLOYED IN % TOTAL IN 2012

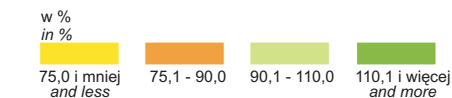
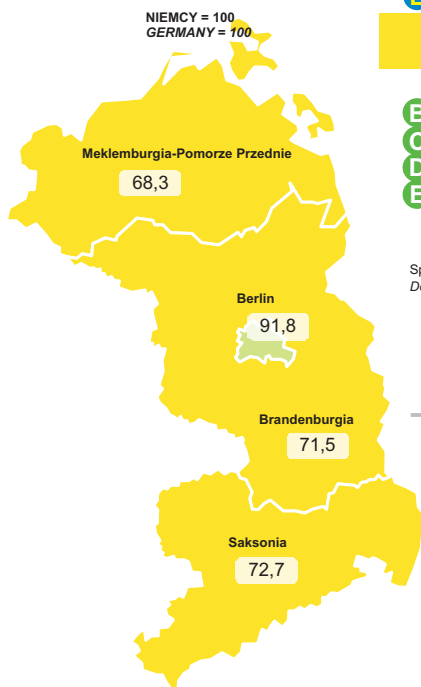
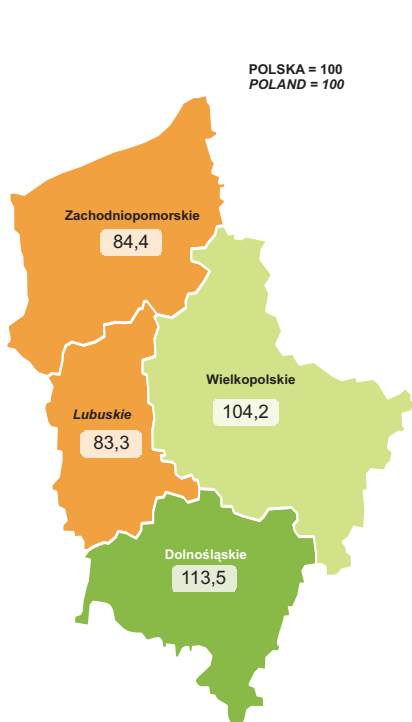
DLUGOTRWALE BEZROBOTNI W 2012
LONG-TERM UNEMPLOYED IN 2012

W tys. In thous.	
POLSKA POLAND	
Dolnośląskie	53,8
Lubuskie	12,1
Wielkopolskie	49,6
Zachodniopomorskie	31,5
NIEMCY GERMANY	
Berlin	101,3
Brandenburgia	60,1
Meklemburgia-Pomorze Przednie	47,1
Saksonia	96,1

Stopa bezrobocia długotrwalego w polskiej części pogranicza była najniższa w województwie lubuskim (2,7%), a najwyższa w województwie zachodniopomorskim (5,0%). Spośród przygranicznych landów najniższą wartość omawianego wskaźnika notowano w Saksonii i Brandenburgii (po 4,5%).

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO GROSS DOMESTIC PRODUCT

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W 2011 R. (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN 2011 (current prices)

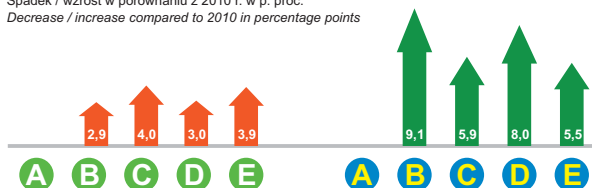

Produkt krajowy brutto w 2011 r. województw Polski Zachodniej wyniósł 364793 mln zł i w porównaniu z 2010 r. wzrósł (w cenach bieżących) o 7,8%. We wszystkich przedstawionych województwach odnotowano wzrost PKB w ujęciu realnym w porównaniu z 2010 r. Najwyższy wzrost (w cenach stałych) odnotowano województwie dolnośląskim (o 5,6%). W województwach wielkopolskim, lubuskim i zachodniopomorskim wzrost wyniósł odpowiednio 4,8%, 3,3% i 2,6%.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

	2010	2011
A POLSKA w mln zł POLAND in mln zł		
B Dolnośląskie	120143	131098
C Lubuskie	31689	33552
D Wielkopolskie	131882	142445
E Zachodniopomorskie	54672	57698
A NIEMCY w mln euro GERMANY in mln euro		
B Berlin	98931	101815
C Brandenburgia	54663	56852
D Meklemburgia-Pomorze Przednie	34665	35714
E Saksonia	92372	96019

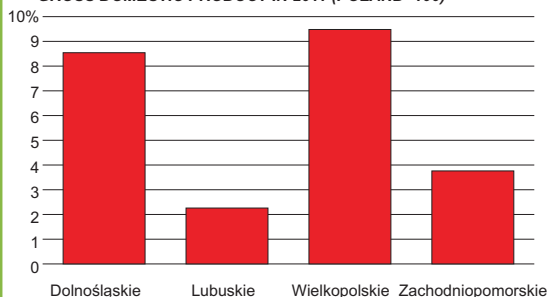
Spadek / wzrost w porównaniu z 2010 r. w p. proc.
Decrease / increase compared to 2010 in percentage points

W 2011 r. w landach Wschodnich Niemiec wartość produktu krajowego brutto wyniosła 290400 mln euro i wzrosła (w cenach bieżących) o 3,5% w porównaniu z 2010 r.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO GROSS DOMESTIC PRODUCT

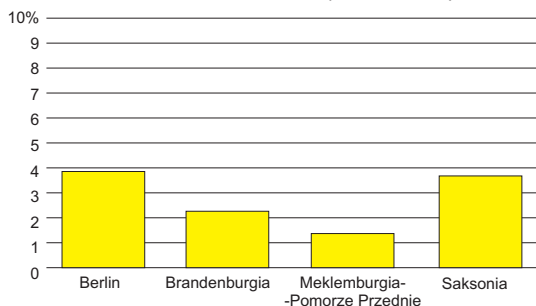
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO W 2011 R. (POLSKA=100)
GROSS DOMESTIC PRODUCT IN 2011 (POLAND=100)

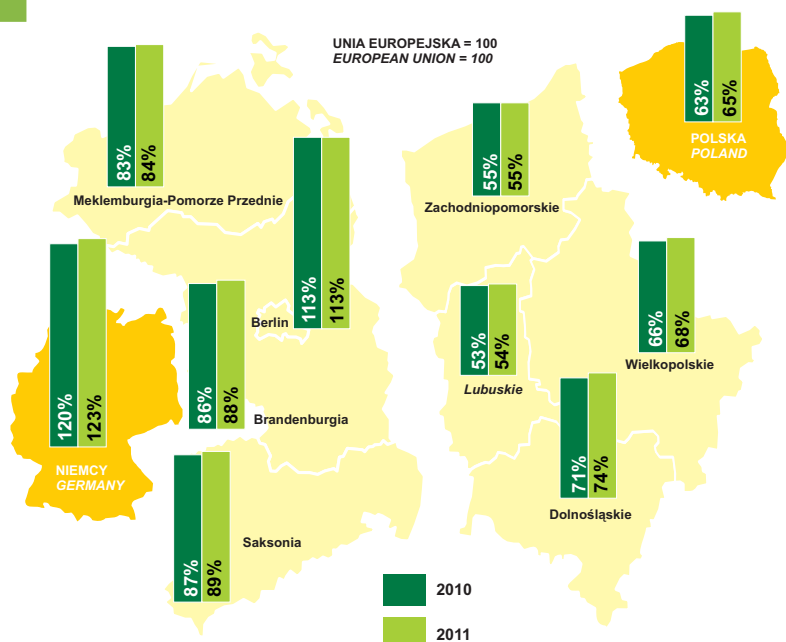
W 2011 r. województwa Polski Zachodniej wytworzyły 23,9% wartości produktu krajowego brutto w Polsce. Spośród analizowanych województw największy udział w generowaniu PKB miało województwo wielkopolskie i dolnośląskie (odpowiednio 9,3% i 8,6%). Województwa zachodniopomorskie i lubuskie wypracowały odpowiednio 3,8% i 2,2% krajowej wartości PKB.

W przedstawionych landach niemieckich w 2011 r. powstało łącznie 11,2% produktu krajowego brutto Niemiec. Największy udział w generowaniu niemieckiego PKB odnotowano w Berlinie i Saksonii (odpowiednio 3,9% i 3,7%). Brandenburgia osiągnęła 2,2% PKB w kraju, natomiast udział Meklemburgii-Pomorza Przedniego wyniósł 1,4%.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO W 2011 R. (NIEMCY=100)
GROSS DOMESTIC PRODUCT IN 2011 (GERMANY=100)

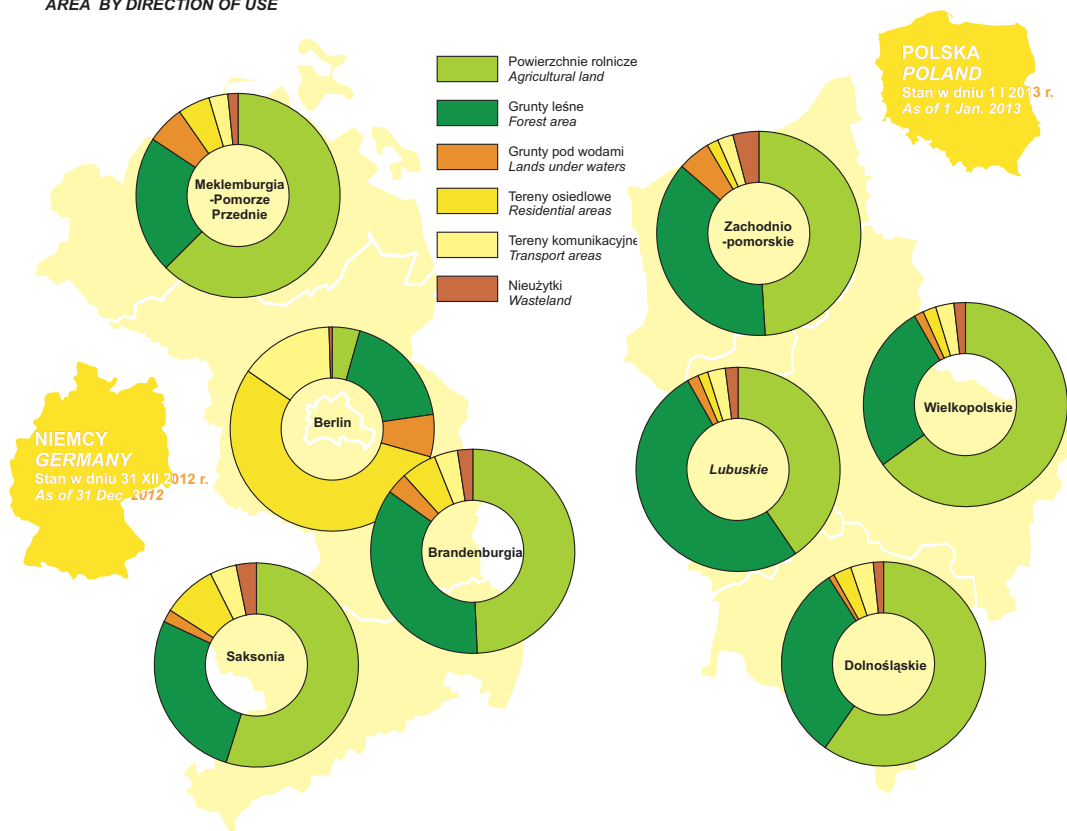
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO WEDŁUG PARYTETU SIŁY NABYWCZEJ NA 1 MIESZKAŃCA W PPS (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT ACCORDING TO PURCHASING POWER PARITY PER CAPITA IN PPS (current prices)

Parytety siły nabywczej (Purchasing Power Parities – PPP) są to współczynniki walutowe odzwierciedlające realną siłę nabywczą waluty danego kraju w relacji do średniej umownej waluty porównywanych krajów, tj. jednostki standardowej siły nabywczej (Purchasing Power Standard – PPS). Wyrażenie PKB i jego głównych elementów we wspólnej umownej walucie, poprzez eliminację różnic cen, umożliwia bezpośrednie porównanie wolumenów PKB wszystkich krajów uczestniczących w badaniu.

ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY

POWIERZCHNIA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
AREA BY DIRECTION OF USE

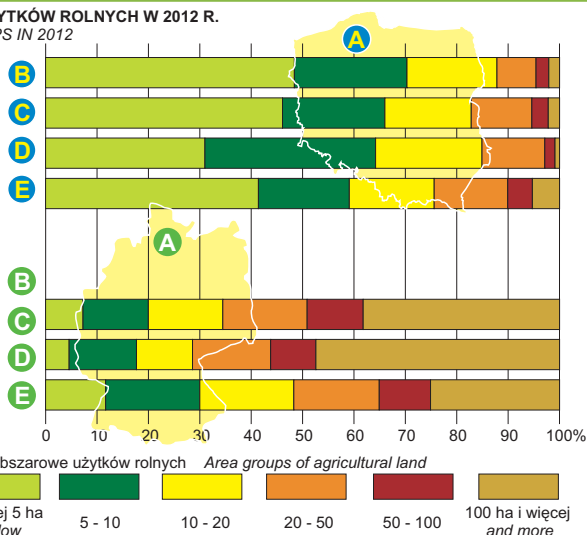
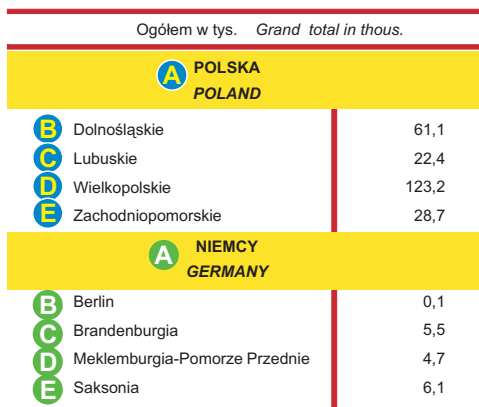

	Ogółem Grand total	W tym / Of which					nieużytki wasteland
		powierzchnie rolnicze agricultural land	grunty leśne forest area	grunty pod wodami lands under waters	tereny osiedlowe residential areas	tereny komunikacyjne transport areas	
w ha / in ha							
POLSKA (Stan w dniu 1 I 2013 r.)							
POLAND (As of 1 Jan. 2013)							
Dolnośląskie	1994674	1190531	624592	17931	58820	71594	12991
Lubuskie	1398789	566369	717938	24869	23026	39305	17205
Wielkopolskie	2982650	1939252	795983	43556	63129	86168	36530
Zachodniopomorskie	2289248	1121740	856245	120188	40803	57263	74907
NIEMCY (Stan w dniu 31 XII 2012 r.)							
GERMANY (As of 31 Dec. 2012)							
Berlin	89170	3951	16349	5952	49247	13283	283
Brandenburgia	2948563	1453263	1048293	101373	166559	107581	40216
Meklemburgia-Pomorze Przednie	2320955	1450348	506172	140318	118012	68808	25388
Saksonia	1842001	1010336	501016	37097	157516	77133	21521

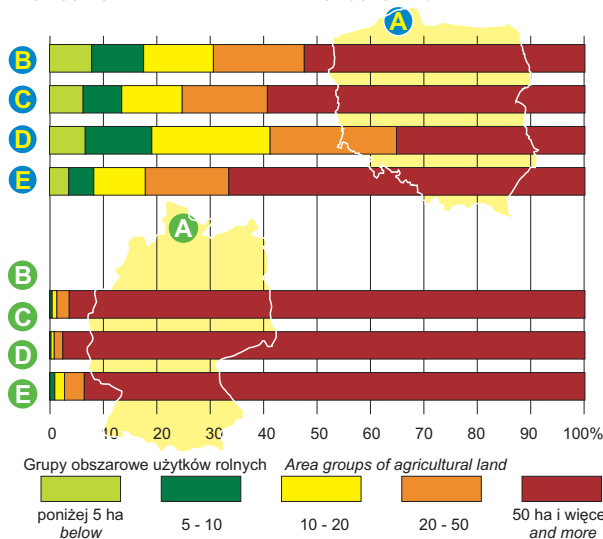

ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY

GOSPODARSTWA ROLNE^a WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2012 R.
AGRICULTURAL FARMS^a BY AGRICULTURAL LAND AREA GROUPS IN 2012

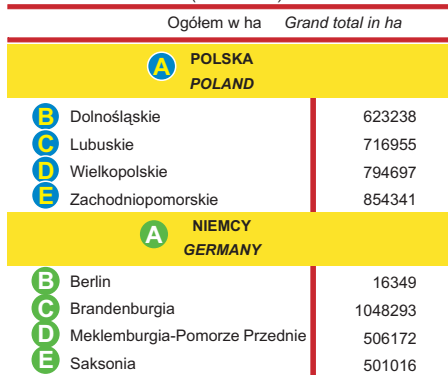

POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH^a WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH W 2012 R.
AGRICULTURAL LAND AREA^a BY AREA GROUPS IN 2012

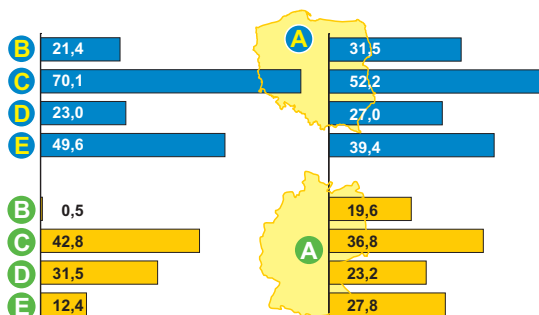
^a Dane dla Polski stan w czerwcu 2013 r. ^b 2010.
^a Data for the Polish as of June 2013. ^b 2010.

POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH W 2012 R. (Stan w dniu 31 XII)
FOREST LAND IN 2012 (As of 31 XII)

Na 1 mieszkańca w arach
Per capita in ar

Udział powierzchni gruntów leśnych
w powierzchni lądowej w %
Share of forest land in land area in %

RANKING RANKING

RANKING WOJEWÓDZTW W 2012 R. RATING OF VOIVODSHIPS IN 2012

	Powierzchnia Area	Ludność Population		Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population
		ogółem total	na 1 km ² per 1 Km ²	
Dołnośląskie	7	5	4	13
Kujawsko-Pomorskie	10	10	8	8
Lubelskie	3	8	12	11
Lubuskie	13	15	14	5
Łódzkie	9	6	5	16
Małopolskie	12	4	2	3
Mazowieckie	1	1	3	7
Opolskie	16	16	11	14
Podkarpackie	11	9	7	4
Podlaskie	6	14	16	10
Pomorskie	8	7	6	1
Śląskie	14	2	1	12
Świętokrzyskie	15	13	10	15
Warmińsko-Mazurskie	4	12	15	6
Wielkopolskie	2	3	9	2
Zachodniopomorskie	5	11	13	9

RANKING LANDÓW W 2012 R. RATING OF GERMANY STATES IN 2012

	Powierzchnia Area	Ludność Population		Przyrost naturalny na 1000 ludności ^a Natural increase per 1000 population ^a
		ogółem total	na 1 km ² per 1 Km ²	
Badenia-Wirtembergia	3	3	6	3
Bawaria	1	2	11	4/5
Berlin	14	8	1	1
Brandenburgia	5	10	15	12
Brema	16	16	3	7/9
Dolna Saksonia	2	4	12	7/9
Hamburg	15	13	2	2
Hesja	7	5	7	4/5
Meklemburgia-Pomorze Przednie	6	14	16	11
Nadrenia Palatynat	9	7	9	7/9
Nadrenia Północna-Westfalia	4	1	4	6
Saara	13	15	5	15
Saksonia	10	6	8	13
Saksonia Anhalt	8	11	14	16
Szlezwik Holsztyn	12	9	10	10
Turyngia	11	12	13	14

^a W 2011 r.
^a In 2011.

RANKING RANKING

RANKING WOJEWÓDZTW W 2012 R. (dok.)
RATING OF VOIVODSHIPS IN 2012 (cont.)

	Stopa bezrobocia ^a w wieku 15 lat i więcej <i>Unemployment rate^a in age 15 and more</i>	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2011 r. <i>Gross domestic product (current prices) per capita in 2011</i>	Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej <i>Employment rate of the population aged 15 and more</i>	Współczynnik aktywności zawo- dowej ludności w wieku 15 lat i więcej <i>Activity rate of the population aged 15 and more</i>	Udział dorosłych w kształceniu ustawicznym (w % ludności w wieku 25-64 lata) <i>Participation of adults aged 25-64 in education and training</i>
Dolnośląskie	12/13	2	14	12	6
Kujawsko-Pomorskie	14	10	7/8	6	8
Lubelskie	9	15	4	5	3
Lubuskie	3	9	11/12	13	15
Łódzkie	12/13	6	5	4	13
Małopolskie	8	7	9	10	4
Mazowieckie	1	1	1	1	1
Opolskie	6/7	11	10	11	9/10
Podkarpackie	16	16	11/12	7	14
Podlaskie	4	14	3	8	7
Pomorskie	6/7	5	6	9	2
Śląskie	5	3	13	14	5
Świętokrzyskie	15	12	7/8	3	11
Warmińsko-Mazurskie	11	13	16	16	16
Wielkopolskie	2	4	2	2	9/10
Zachodniopomorskie	10	8	15	15	12

RANKING LANDÓW W 2012 R. (dok.)
RATING OF GERMANY STATES IN 2012 (cont.)

	Stopa bezrobocia ^a w wieku 15 lat i więcej <i>Unemployment rate^a in age 15 and more</i>	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2011 r. <i>Gross domestic product (current prices) per capita in 2011</i>	Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej <i>Employment rate of the population aged 15 and more</i>	Współczynnik aktywności zawo- dowej ludności w wieku 15 lat i więcej <i>Activity rate of the population aged 15 and more</i>	Udział dorosłych w kształceniu ustawicznym (w % ludności w wieku 25-64 lata) <i>Participation of adults aged 25-64 in education and training</i>
Badenia-Wirtembergia	2	5	2	2	5
Bawaria	1	4	1	1	9/10
Berlin	15	8	11	6/7	2
Brandenburgia	13	13	8/9	3	13
Brema	10	2	16	16	1
Dolna Saksonia	5	10	8/9	11	14/15
Hamburg	7	1	3	4	4
Hesja	4	3	4	6/7	3
Meklemburgia					
-Pomorze Przednie	16	16	14	9	11
Nadrenia Palatynat	3	9	5	10	7
Nadrenia Północna- Westfalia	8	6	10	14	12
Saara	9	7	15	15	16
Saksonia	12	12	12	13	9/10
Saksonia Anhalt	14	14	13	12	14/15
Szlezwik Holsztyn	6	11	6	8	8
Turyngia	11	15	7	5	6

^a Najmniejsza wartość została oznaczona jako lokata 1 - największa jako ostatnia lokata spośród zestawionych jednostek.

^a The lowest value was designated as V 1 - the biggest was the last place among the stacked units.

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze
Statistical Office in Zielona Góra

ul. Spokojna 1
65-954 Zielona Góra
tel. 68 3223112, fax 68 3253679

Strona internetowa
Website

www.zielonagora.stat.gov.pl

W publikacji, ze względu na jej charakter, pominięto wyjaśnienia, szczegółowe uwagi i notki dotyczące metodyki, źródeł informacji itp., zamieszczane w innych publikacjach Urzędu Statystycznego.

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach.

Dane w folderze prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007.

For the sake clarification of the character of this publication, detailed comments and notes concerning methodology, sources of information etc. provided in other Statistical Office publication have been omitted.

Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications.

Data contained in folder are presented in accordance with the Polish Classification of Activities — PKD 2007, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2 PKD 2007.

PRZY PUBLIKOWANIU DANYCH US PROSIMY O PODANIE ŹRÓDŁA
WHEN PUBLISHING SO DATA PLEASE INDICATE SOURCE